

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21113 - Geografia d'Espanya / 1
Titulació	Grau de Geografia - Segon curs Grau d'Història - Quart curs Grau de Geografia (Pla 2009) - Segon curs Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Onofre Rullan Salamanca <i>Responsable</i> orullan@uib.es	17:30	18:30	Dijous	12/09/2019	16/01/2020	Despats d'Onofre Rullan. Ed. guillem Colom
	17:00	18:00	Dilluns	03/02/2020	22/06/2020	Despats d'Onofre Rullan. Ed. guillem Colom

Contextualització

L'assignatura de Geografia d'Espanya forma part dels continguts de les matèries troncal del grau en geografia, que agrupa les competències específiques de la titulació i que constitueix l'eix central de la geografia com a disciplina científica. L'assignatura té com a camp d'estudi l'anàlisi geogràfica de l'Estat espanyol en el context ibèric i europeu.

L'assignatura aborda l'àmbit esmentat analitzant la seva evolució i transformació com un procés, tant pel que fa a les formes i processos físics com a aquells processos que, impulsats per l'acció humana tan endògena com exògena, han transformat el territori que avui constitueix l'Estat espanyol.

Requisits

Guia docent

Recomanables

És recomanable haver cursat i superat les assignatures de 1r de Grau de Geografia: Geografia Física General i Geografia Humana General.

Competències

Específiques

- * CE4 - Demostrar un coneixement global de la construcció de llocs i entorns fora de la seva pròpia i immediata experiència quotidiana i comprendre la forma en què un determinat lloc s'ha constituït i és permanentment renovat per processos físics, ambientals, biòtics, socials, històrics, econòmics i culturals.
- * CE5 - Utilitzar adequadament les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) per recopilar, processar, analitzar i interpretar la informació i fer front a qüestions geogràfiques.
- * CE6 - Aplicar les principals tecnologies dedicades a l'estudi de les relacions recíproques del medi físic i humà, particularment les destinades a avaluar l'impacte ambiental de les activitats antròpiques, les seves conseqüències sobre el paisatge i la transmissió de continguts científics de forma que facilitin la seva aplicació en els entorns acadèmics, professionals, educatius i de divulgació.

Genèriques

- * CB3 - Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Transversals

- * CG2 - Adquirir una consciència crítica de la importància de l'escala temporal en processos físics, humans i en les seves interaccions i en com aquests operen a escala local, regional i mundial.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura s'estructura en 3 blocs i 7 temes que el professor exposarà seguint el temari on els continguts s'organitzen seqüencialment. En paral·lel els alumnes preparen els diferents continguts temàtics a partir dels manuals bàsics de l'assignatura i de les corresponents cerques bibliogràfiques.

Continguts temàtics

Bloc I. Introducció a la Geografia general i regional d'Espanya

Tema 1. Situació i context geogràfic d'Espanya

Bloc II. Elements i factors de la Geografia Física de la península Ibèrica

Tema 2. La formació del relleu peninsular

Tema 3. Els dominis climàtics i la xarxa hidrogràfica peninsular.

Guia docent

Tema 4. La formació de la coberta vegetal

Bloc III. La transformació humana de la península Ibèrica

Tema 5. L'ocupació humana de la península Ibèrica a l'Antiguitat

Tema 6. Les transformacions territorials musulmanes i cristianes

Tema 7. Els elements territorials moderns i contemporanis de la península Ibèrica

Metodologia docent

La metodologia que s'utilitza a l'assignatura és diversa: classes teòriques, lectures i treballs individuals i tutories

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes teòriques	Grup gran (G)	Assolir els coneixements fonamentals de la geografia física i humana d'Espanya. Per això el professor exposarà la teoria bàsica de l'assignatura.	25
Seminaris i tallers	Seminari, d'exposició i discussió sobre l'esborrany del treball	Grup mitjà (M)	Seguiment del treball que s'està duent a terme a partir d'una primera exposició que, en aquest punt, només ha de tenir el grau d'elaboració d'un esborrany. Es resoldran els dubtes discutint amb tot el grup	14
Seminaris i tallers	Ressenya i comentaris de les exposicions	Grup mitjà (M)	Després de cada exposició i debat dels treballs per part dels alumnes la resta de companys redactaran a mà un resum i comentari de la mateixa que lliuraran al professor abans d'acabar la sessió	2
Seminaris i tallers	Exposició del treball	Grup mitjà (M)	S'exposarà amb discussió final, els resultats del treball	1
Avaluació	Entrega del treball	Grup mitjà (M)	Es farà l'entrega del treball escrit en format PDF	1
Avaluació	Proves escrites	Grup mitjà (M)	Es farà una prova escrita, de preguntes curtes, dels continguts de l'assignatura.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	Preparació de la prova escrita final	65

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom en grup	Preparació treball i exposició	Preparació del treball per a exposar a classe i per al seu posterior lliurament.	40

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

A l'avaluació final l'alumne podrà obtenir una qualificació màxima del 100% seguint els percentatges que s'exposen en la taula següent.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Seminari, d'exposició i discussió sobre l'esborrany del treball

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Seguiment del treball que s'està duent a terme a partir d'una primera exposició que, en aquest punt, només ha de tenir el grau d'elaboració d'un esborrany. Es resoldran els dubtes discutint amb tot el grup
Criteris d'avaluació	Es tindrà en compte l'exposició, la bibliografia utilitzada i les fonts consultades

Percentatge de la qualificació final: 10%

Ressenya i comentaris de les exposicions

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	Després de cada exposició i debat dels treballs per part dels alumnes la resta de companys redactaran a mà un resum i comentari de la mateixa que lliuraran al professor abans d'acabar la sessió
Criteris d'avaluació	En lliurarà en acabar les exposicions i es tindrà en compte el resum dels continguts i els comentaris que se'n puguin derivar.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Guia docent

Exposició del treball

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	S'exposarà amb discussió final, els resultats del treball
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	15%

Entrega del treball

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Es farà l'entrega del treball escrit en format PDF
Críteris d'avaluació	En tindran en compte les fons i bibliografia utilitzades així com la claretat de la redacció i els aspectes formals
Percentatge de la qualificació final:	20%

Proves escrites

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Es farà una prova escrita, de preguntes curtes, dels continguts de l'assignatura.
Críteris d'avaluació	S'avaluaran de manera objectiva tenint en compte els coneixements assolits per l'alumne/-a
Percentatge de la qualificació final:	50%

Estudi

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Preparació de la prova escrita final
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	0%

Preparació treball i exposició

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Preparació del treball per a exposar a classe i per al seu posterior lliurament.
Críteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	0%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Les obres més importants es relacionen a continuació tot i que al llarg del curs s'anirà ampliant la documentació i bibliografia complementària.

Guia docent

Bibliografia bàsica

GARCÍA, J. M. i SOTELO, J. A. (Coords.) (1999): La España de las Autonomías. Ed. Síntesis, Barcelona.
GIL, A; GÓMEZ, J. (2001): Geografía de España. Ed. Ariel. Barcelona
GÓMEZ, J.; LOIS, R. y NEL·LO, =. (2013): Repensar el Estado: crisis económica, conflictos territoriales e identidades políticas en España. Ed. Universidad de Santiago.
MÉNDEZ, R. i MOLINERO, F. (1993) :Geografía de España, Ed. Ariel, Barcelona
ROMERO, J. (2017); Geografía Humana de España, Ed. Universitat de València.
TERÁN, M., i SOLÉ, L. (Coords) (1968) : Geografía Regional de España. Ed. Ariel, Barcelona.
TERÁN, M., SOLÉ, L. i VILÀ, J. (Coords) (1978) : Geografía General de España. Ed. Ariel, Barcelona.
Varis autors (1987-91): Colección Geografía de España, Ed. Síntesis. Madrid 18 volums.
VILÀ, J.(1968) : La península Ibérica. Ed. Ariel, Barcelona.

Bibliografia complementària

ALBERTOS, J. M. y SANCHEZ, J. L. (COORDINADORES) (2014): Geografía de la crisis económica en España. Ed. Universitat Politècnica de València. Valencia.
AAVV (1989-92): Geografía de España. Editorial Planeta. 12 volums. Barcelona
AAVV (2011): Los paisajes agrarios de España. Madrid MMARM
ALONSO, J. (1995): Una tierra abierta. Materiales para una historia ecológica de España. Compañía literaria. Madrid.
CAPEL, J.J. (1982): Los climas de España. Ed. Oikos-Tau. Barcelona
CARPINTERO, O. (director) (2015): El metabolismo económico regional de España. Madrid: FUHEM Ecosocial.
GONÁLEZ, M. y MARTÍNEZ, J. (Ed.) (2001): Naturaleza transformada. estudios de historia ambiental de España. Ed. Icaria. Barcelona.
GUTIERREZ ELORZA (1994): Geomorfología de España. Ed Rueda. Madrid
IGME (2008): Geología de España. Instituto Geológico y Minero de España. Madrid
MENDEZ, R., ABAD, L. D. y ECHAVES, C (2015): Atlas de la crisis. Impactos socioeconómicos y territorios vulnerables en España. Ed. Tirant Humanidades. Valencia.
MURRAY, I. (2015): Capitalismo y turismo en España. Del "milagro económico" a la "gran crisis". Ed. Alba Sud, Barcelona.
REGUENA, A. (1993): Territorio ordenado, territorio dominado. Espacios, políticas y conflictos en la España de la Ilustración. Universidad de León. León.
VALENZUELA, M. (coord.) (2013); Las ciudades españolas en la encrucijada: entre el boom inmobiliario y la crisi económica. RSG/AGE: Madrid.

Altres recursos

Centro Nacional de Informació Geogràfica. Instituto Geográfico Nacional
www.ign.es
Infraestructura de Dades Espacials d'Espanya (IDEE)
www.idee.es
Sistema de Informació de Ocupación del Suelo en España
www.siose.es
Sistema de Inforamció Urbana
<http://siu.vivienda.es/siu/PortalSiu.html#app=1953&db9-selectedIndex=0&388e-selectedIndex=0&4a71-selectedIndex=0&4f42-selectedIndex=0&18dd-selectedIndex=2>
Atlas Estadístico de las Áreas Urbanas
http://siu.vivienda.es/portal/index.php?option=com_content&view=article&id=53&Itemid=73&lang=es
Atlas de la Vulnerabilidad Urbana en España
http://siu.vivienda.es/portal/index.php?option=com_content&view=article&id=103&Itemid=157&lang=es

Guia docent

<http://www.ign.es/web/ign/portal/publicaciones-boletines-y-libros-digitales#DA-CGDTE>

Per a l'elaboració del treball serà imprescindible buscar bibliografia, com a mínim als següents webs

<http://www.ub.edu/geocrit/menu.htm>

<http://www.boletinage.com/>

<http://dialnet.unirioja.es/>

